

Váš dopis zn./ze dne:

Vyřizuje/tel.:

Č. j.:

Mgr. Valerie Vocilková, DiS.

MHMP 1608698/2020

236 004 159

Sp. zn.:

Počet listů/příloh: 1/0

S-MHMP 1565918/2020

Datum:

20.10.2020

Poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážená paní ,

dne 13. 10. 2020 obdržel Magistrát hlavního města Prahy Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve věci poskytování sociálních služeb osobní asistence. K vašim dotazům sdělujeme následující.

- I) Je porušením nějakého zákazu vydaného v gesci Vašich odborů či upravujícího Vaši činnost, pokud se tyto modelové rodiny dohodnou, že svým potřebným příslušníkům nasmlouvají každému dva asistenty sociální péče, přičemž každý ze dvou nasmlouvaných asistentů sociální péče bude smluvně zavázán starat se o oba potřebné příslušníky, společně pro své potřebné příslušníky pronajmou na nemovitostním trhu pokoj, kde se tito asistenti budou v péči o ně střídát či spolu v péči kooperovat dle vlastní dohody či dohody se zákonnými zástupci potřebných osob?

Odpověď:

Dle § 2 odst. 4 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Zároveň je nutné konstatovat, že Magistrátu hlavního města Prahy nepřísluší výklad právních předpisů, toto přísluší pouze soudu.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZSS“), umožňuje poskytování pomoci osobě asistentem sociální péče. (§ 83 ZSS) Péče o klienta může být poskytována vícero subjekty. Asistent sociální péče je povinen pomoc poskytovat osobně a nesmí tuto činnost vykonávat jako podnikatel. Rozsah, místo a čas poskytování, úhrada a výčet práv a povinností obou stran, výpovědní důvody aj. jsou vymezeny v písemné smlouvě o poskytování pomoci. Zároveň je ale nutné dodržet nejen zásady vymezené v § 83 ZSS a další pro poskytování péče asistentem sociální péče, ale především základní zásady zákona (přirozené

Sídlo: Mariánské nám. 2/2, 110 01 Praha 1
Pracoviště: Charvátova 145/9, 110 00 Praha 1
Kontaktní centrum: 12 444, fax: 236 007 157
E-mail: posta@praha.eu, ID DS: 48ia97h

sociální prostředí osoby, definice sociální služby, prevence sociálního vyloučení, zachování lidské důstojnosti, vycházet z individuálně určených potřeb osob, podporovat rozvoj samostatnosti, posilovat jejich sociální začleňování a dodržovat základní lidská práva a základní svobody osob).

- 2) Je možno již považovat za sociální službu vyžadující registraci situaci, kdy se několik rodin sdruží např. ve spolku nebo i neformálně, v zájmu nejvyšší možné kvality péče o své potřebné příslušníky, tyto své potřebné příslušníky sestěhují ze své vůle do společných prostor, kde v koordinaci s jím nasmlovanými asistenty sociální péče zajišťují o tyto své příslušníky (nemyslím potřebné osoby z okruhu mimo tyto rodiny, ale výlučně příslušníky těchto rodin), společnou péči (vaření stravy, úkony hygieny, atd.)?

Odpověď:

Sociální služba je dle § 3 písm. a) ZSS definována jako „činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení“. Dle § 78 ZSS „lze sociální služby poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, není-li v § 83 a 84 stanoveno jinak; toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci“. Zákon definuje nejen „přirozené sociální prostředí člověka“, ale i pojmy „sociální začlenění“ a „prevence sociálního vyloučení“ (§ 3 ZSS). Registrace sociální služby je správní řízení, při kterém správní orgán v souladu se zásadou legality a materiální pravdy posuzuje zákonem stanovené registrační podmínky. Splnění těchto podmínek by mělo garantovat klientům, že poskytování služby bude respektovat úctu k člověku, jeho sociální autonomii, právo na spoluúčast o rozhodování o vlastním životě, neohroží jeho zdraví a život, neporuší jeho osobní svobodu, ale především je garancí skutečnosti, že služba bude poskytována odborně způsobilými, bezúhonnými pracovníky a zároveň budou naplněny materiálně-technické podmínky pro poskytování péče a to dle druhu služby a vymezení cílové skupiny, v návaznosti na potřeby osob. Zároveň pomoc by „měla vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat jejich rozvoj samostatnosti a motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich začleňování“. (§ 2 ZSS)

Asistent sociální péče je institut, který má umožnit poskytování pomoci a péče v přirozeném sociálním prostředí klienta (typicky u něj doma), nikoliv nahrazovat personál v pobytovém zařízení sociálních služeb. Nelze tedy obejít požadavek registrace pobytové sociální služby dle ustanovení § 78 a násl. ZSS a fungovat mimo systém pobytových sociálních služeb. Je nepodstatné, zda jsou klienti ubytováni v zařízení (budově), pokoji nebo ve „společných prostorech“, které nejsou jejich přirozeným sociálním prostředím ve smyslu zákona, neboť mohou mít charakter ústavu (nemožnost si uzamknout své pokoje, svobodně opustit zařízení, podrobení se režimovým opatřením jako je např. noční klid, režim stravování, poskytování ošetrovatelské péče, poskytování neodborné péče nequalifikovaným personálem aj.). Zavedení institutu asistenta sociální péče má především zajistit dostupnost potřebné pomoci lidem v oblastech s málo dostupnými sociálními službami terénního charakteru a současně umožnit lidem zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí. (<https://www.mpsv.cz/web/cz/asistent-socialni-pece>; <https://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/neregistrovane-socialni-sluzby/>; <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Doporučený+postup+č.2+2019.pdf/49953b5e-93c2-95ff-8b3e-1aceb6b50b7e>)

- 3) V závislosti na dotazu 2) se chce zeptat, jestli je nějak interními normami regulované, zda například dvě rodiny ještě kooperovat při péči o své potřebné příslušníky mohou, ale tři již nikoli, kooperovat mohou, ale společné bydlení potřebných příslušníků již možné bez registrace k sociální službě není, případně společné vaření stravy či jakýkoli jiný parametr, případně jak jsou nastaveny a limitovány hranice takové spolupráce či zda tato kooperace bez registrace k sociální službě prostě možná není a společné zajišťování péče o potřebné osoby je vždy registrovanou sociální službou?

Odpověď:

Registrační orgán je vázán zákonem (ZSS) a příslušnou vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách, a doporučenými postupy nadřízeného správního orgánu Ministerstva práce a sociálních věcí. Při kontrole dle § 82b ZSS posuzuje v souladu se zásadou spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, např. zda poskytovaná péče svým charakterem a rozsahem neodpovídá základním činnostem podle ZSS a zda je služba poskytována v přirozeném sociálním prostředí uživatele (viz předchozí odpověď) nebo má znaky pobytové sociální služby např. různá režimová opatření (dohled na hygienou klientů, přijímání návštěv, pohyb mimo zařízení, stravovací režim, nenaplnění běžných předpokladů pro soukromí, poskytování zdravotní péče aj.), tedy zjišťuje spolehlivě úplný stav věci nezbytný pro konkrétní příklad.

- 4) Je-li nastíněná kooperace při péči, aniž by šlo o registrovanou sociální službu, možná, podléhá tato nějakým regulativům, např. oznámení Vašemu úřadu, technickým či odborným omezením?

Odpověď:

Asistent sociální péče je uveden jako pečující osoba v žádosti o příspěvek na péči ve formuláři „Oznámení o poskytovateli pomoci“. Smlouva o poskytnutí pomoci je pak předmětem kontroly využívání příspěvku na péči (§ 29 ZSS). Kontrolním orgánem je krajská pobočka Úřadu práce.

- 5) Jaké jsou aktuálně (k Vámi určenému datu) a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro seniory“ a jaké jsou aktuálně a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro osoby se zdravotním postižením“ a jaké jsou aktuálně a průměrně volné ubytovací kapacity v registrovaných zařízeních sociálních služeb typu „domovy se zvláštním režimem“ ve Vašem kraji?

Odpověď:

HL. m. Praha nevede evidenci volných kapacit ve zmíněných druzích pobytových sociálních služeb. Každé zařízení si vede vlastní evidenci žádostí a přijetí nového klienta je komisionálně posuzováno podle aktuální naléhavosti sociální situace každého konkrétního žadatele. Neplatí v tomto ohledu prosté pravidlo chronologického pořadníku, tj. rozhodujícím parametrem pro přijetí není místo v pořadníku žádostí, ale závažnost aktuální sociální situace žadatele a míra potřeby péče. Zařízení své databáze aktualizují a z vlastní iniciativy kontaktují žadatele, aby podané žádosti vystihovaly aktuální potřebnost pro případné umístění.

- 6) Není-li aktuálně či obvykle možné okamžité umístění každého zájemce o poskytnutí sociální pobytové služby v zařízeních sociálních služeb typu „domovy pro seniory“ a nebo „domovy pro osoby se zdravotním postižením“ a nebo „domovy se zvláštním režimem“ ve Vašem kraji, jaké jsou obvyklé čekací doby na umístění v takových zařízeních?

Odpověď:

Jak již bylo zmíněno v předchozí odpovědi, každá žádost je individuálně posuzována a je brána v potaz závažnost aktuální sociální situace žadatele a míra potřeby péče. Systém tak umožňuje ve velmi naléhavých případech přijmout klienta v relativně krátké době. HL. m. Praha nemá údaje, z nichž by bylo možné vypočítat průměrnou dobu od podání žádosti po vlastní přijetí, ale kvalifikovaným odhadem lze hovořit o průměrné délce 1–2 roky.

PhDr. Tomáš Klinecký

ředitel odboru sociálních věcí

podepsáno elektronicky